[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-8\(14\)-164-175](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-8(14)-164-175)

УДК 379.844:502.1

Безсмертнюк Тарас Петрович кандидат географічних наук, старший викладач кафедри туризму та готельного господарства, Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, 43025, просп. Волі, 13, тел.: (066) 700-95-23, e-mail: beztaras@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1580-6157>

ОСОБЛИВОСТІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В МЕЖАХ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «ПРИП'ЯТЬ- СТОХІД»

Анотація. Серед усіх категорій природно-заповідного фонду України саме в межах національних природних парків рекреаційне природокористування набуло найбільшого поширення. Національні природні парки, як важливі осередки розвитку рекреаційної діяльності, виступають популярними туристичними дестинаціями та з кожним роком сильніше утверджуються на ринку туристичних послуг. Метою статті є визначення особливостей рекреаційного природокористування в межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід».

Рекреаційна діяльність на території національного природного парку здійснюється з метою створення умов для загальнооздоровчого та культурно-пізнавального відпочинку, оздоровлення та відпочинку в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних природних комплексів та об'єктів для відновлення розумових, духовних і фізичних сил людини.

Досліджено передумови рекреаційного використання території національного природного парку. Установлено, що територія національного природного парку «Прип'ять-Стохід» володіє цінними природними рекреаційними ресурсами та умовами, які сприяють розвитку широкому спектру видів туристичної діяльності. Дослідження природного ресурсного потенціалу установи свідчить про значні невикористані можливості щодо організації та розвитку рекреаційної діяльності.

Проаналізовано сучасний стан розвитку рекреаційного природокористування на території національного природного парку. Проведений аналіз засвідчує, що національний природний парк «Прип'ять-Стохід» характеризується

екстенсивним туристичним освоєнням. Інфраструктурне забезпечення природоохоронної установи є недостатнім і не сприяє збільшенню туристичних потоків.

Розвиток рекреаційного природокористування в межах національного природного парку сприятиме досягненню соціально-економічної та екологічної рівноваги, сталому розвитку через збільшення надходжень у місцевий бюджет і раціональне використання рекреаційно-туристських ресурсів.

Ключові слова: рекреація; туризм; рекреаційне природокористування; рекреаційна діяльність; національний природний парк.

Bezsmertniuk Taras Petrovych Candidate of Geographical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Tourism and Hotel Industry, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli Ave., Lutsk, 43025, tel.: (066) 700-95-23, e-mail: beztaras@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-1580-6157>

FEATURES OF RECREATIONAL NATURE MANAGEMENT WITHIN THE NATIONAL NATURE PARK «PRIPIAT-STOKHID»

Abstract. Among all categories of the nature reserve fund of Ukraine, it is within the national nature parks that recreational nature management has become the most widespread. National nature parks, as important centers for the development of recreational activities, are popular tourist destinations and are becoming more and more established in the tourist services market every year. The purpose of the article is to determine the features of recreational nature management within the national nature park «Pripiat-Stokhid».

Recreational activities on the territory of the national nature park are carried out in order to create conditions for general health and cultural and cognitive recreation, health improvement and recreation in natural conditions in compliance with the regime of protection of protected natural complexes and objects for restoration of mental, spiritual and physical strength of man.

The preconditions of recreational use of the territory of the national nature park are studied. It has been established that the territory of the national nature park «Pripiat-Stokhid» has valuable natural recreational resources and conditions that contribute to the development of a wide range of types of tourist activities. The study of the natural resource potential of the institution indicates significant unused opportunities for the organization and development of recreational activities.

The current state of development of recreational nature management in the territory of the national nature park is analyzed. The analysis shows that the national nature park «Pripiat-Stokhid» is characterized by extensive tourist development. The

infrastructural providing of the nature protection institution is insufficient and does not contribute to the increase of tourist flows.

The development of recreational nature management within the national nature park will contribute to the achievement of socio-economic and ecological balance, sustainable development through increasing revenues to the local budget and rational use of recreational and tourist resources.

Keywords: recreation; tourism; recreational nature management; recreational activities; national nature park.

Постановка проблеми. Серед усіх категорій природно-заповідного фонду України саме в межах національних природних парків рекреаційне природокористування набуло найбільшого поширення. Національні природні парки, як важливі осередки розвитку рекреаційної діяльності, виступають популярними туристичними дестинаціями та з кожним роком сильніше утверджуються на ринку туристичних послуг. Тому актуальним постає питання дослідження та виявлення особливостей сучасного стану рекреаційного природокористування в межах національних природних парків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості розвитку екологічного туризму в національних природних парках Волинської області висвітлено у монографії Міщенко О. В., Черчик Л. М. [1]. Аналіз рекреаційних ресурсів і сегментацію видів туристсько-рекреаційної діяльності національного природного парку «Прип'ять-Стохід» для використання їх в організації екологічного туризму здійснила Нетробчук І. М. [2]. Рекреаційну цінність території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» визначено у публікації Черчик Л. М., Міщенко О. В. [3]. Аналіз та характеристика туристичних маршрутів національних природних парків Волинської області стали предметом дослідження у праці Міщенко О. В. [4].

Мета статті – визначення особливостей рекреаційного природокористування в межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід». Для досягнення цілей мети були поставлені наступні завдання: дослідити передумови рекреаційного використання території національного природного парку «Прип'ять-Стохід»; проаналізувати сучасний стан розвитку рекреаційного природокористування на території природоохоронної установи.

Виклад основного матеріалу. Національний природний парк «Прип'ять-Стохід», створений у 2007 р., розташований на території Любешівського району Волинської області. Національний природний парк є бюджетною, неприбутковою, природоохоронною, рекреаційною, культурно-освітньою, науково-дослідною установою загальнодержавного значення і входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання,

щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання. Площа земель національного природного парку «Прип'ять-Стохід» становить 39315,5 га, у тому числі 5961,га земель, що надаються установі у постійне користування, та 33353,57 га земель, що включаються до його складу без вилучення у землекористувачів.

Національний природний парк «Прип'ять-Стохід» створено з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових та унікальних природних комплексів Волинського Полісся, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення. Основними завданнями національного природного парку «Прип'ять-Стохід» є: збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів та природних об'єктів Волинського Полісся, насамперед видів тваринного і рослинного світу та природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків, у тому числі цінностей міжнародних природоохоронних територій; створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з дотриманням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів; організація та здійснення науково-дослідних робіт, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розроблення та впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного та біологічного різноманіття; проведення екологічної освітньо-виховної роботи [5].

Національний природний парк «Прип'ять-Стохід» є одним із найунікальніших природних комплексів не лише України, але й усієї Східної Європи. Територія національного природного парку володіє значними можливостями для розвитку рекреаційно-туристської діяльності, на організацію якої безпосередній вплив мають природні рекреаційні ресурси. З позиції геоморфологічного районування, територія парку – це Верхньоприп'ятська акумулятивна алювіальна рівнина. У парку наявні флювіальний, еоловий, біогенний, лімногенний та антропогенні форми рельєфу. Середня річна температура повітря в парку становить +7,1 °С. Найтеплішим у багаторічному режимі є липень (+18,6 °С). Річна кількість опадів становить 550–620 мм. Кількість днів з $t < 0\text{ }^{\circ}\text{C}$ і $t > 15\text{ }^{\circ}\text{C}$ у межах парку становить 100–110 і 100–105 днів. Середнє багаторічне значення температури в теплий період року (травень – вересень) у національному природному парку «Прип'ять-Стохід» становить 16 °С. Такий температурний режим визначає сприятливі умови для здійснення різноманітних видів рекреаційно-туристської діяльності в теплу пору року. Щодо

холодного періоду року, то сприятливий період для організації зимових видів туризму і відпочинку триває пересічно 50 днів. Загальна площа всіх водних об'єктів парку, включно із річками, струмками, системами каналів та водоймами, становить 2164,79 га, або 5,52 % загальної площі. На території парку протікають чотири річки, довжина яких у межах парку становить: Прип'ять – 77 км, Стохід – 28 км, Цир і Бистриця – по 8 км. Найголовніші серед них – Прип'ять і Стохід, вздовж яких можна спостерігати найбільш мальовничі краєвиди. Остання має дуже влучну назву, що визначає її повністю – «річка сто ходів». Характерною особливістю цих річок є наявність десятків рукавів, русел, затонів, стариць, серед яких безліч заболочених та піщаних островів. Вагоме місце в природних водоймах парку займають озера: Біле, Люб'язь, Рогізне, Добре, Бережновільське із загальною площею водного дзеркала 1083 га. Дно водойм укрите піщаними, піщано-мулистими відкладами, вода чиста, прозора, колір визначається переважанням торфово-болотних ґрунтів. Береги річок та озер тут заболочені, що іноді унеможливорює купання в цих водоймах [3; 4; 6].

Коефіцієнт лісистості національного природного парку «Прип'ять-Стохід» становить 35 %. Основними типами лісу є дубово-соснові субори, березняки. На відміну від інших національних природних парків Українського Полісся, лісова рослинність займає тут меншу частину і не утворює великих лісових масивів. Найбільші з них – Сваловицька та Бучинська дачі на Прип'ять-Стохідській ділянці парку між руслами цих річок. Унаслідок надмірного зволоження території парку «Прип'ять-Стохід» водна рослинність є провідною у формуванні рослинного покриву. Тут здебільшого охороняються комплекси водної, прибережно-водної рослинності, боліт, заболочених лук. В парку ростуть сорок два види рослин, занесених до Червоної книги України. Національний природний парк «Прип'ять-Стохід» є фауністично багатою територією. Особливістю цієї території є наявність великого видового складу водоплавних та навколоводних птахів. Рідкісна фауна налічує 84 види червонокнижних видів тварин. Територія парку характеризується переважанням ландшафтів заболочених заплави із різнотравно-осоковими луками на торф'яно-болотних ґрунтах. Водний фонд, або площа, зайнята водою, сягає 6%, щільність гідрографічної мережі – 2,56 км/км², болота – 43 %, чагарники – 16 %. Частина території парку (заплави річок Прип'яті та Стоходу) належить до водно-болотних угідь міжнародного значення [3; 4; 6].

Кліматичні особливості території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» засвідчують про сприятливі погодні умови для літніх і зимових видів рекреації та туризму. Наявні поверхневі води природоохоронної території також сприяють організації туристсько-рекреаційної діяльності, зокрема розвитку водного, спортивно-оздоровчого туризму, рибальства. Завдяки

гідрологічним показникам в межах національного природного парку можна розвивати пізнавальний і спортивний види екологічного туризму. Територія природоохоронної установи є цікавою для здійснення наукового туризму. Лісове оточення сприяє розвитку пізнавального, лікувально-оздоровчого та спортивно-оздоровчого туризму. Флористичні та фауністичні ресурси впливають на такі напрями розвитку туризму та рекреації, як науковий (проведення орнітологічних спостережень), зелений сільський та екологічний туризм, мисливство, рибальство.

На території національного природного парку є значна кількість історико-культурних пам'яток, церков, костелів, завдяки яким можна створювати і розвивати туристські маршрути. В межах території природоохоронної установи розташовано 9 пам'яток історії та архітектури, що занесені до державного реєстру нерухомих пам'яток України місцевого значення. До екскурсійних об'єктів міського туризму смт Любешова можна віднести колишній колегіум піярів, у якому навчалося багато видатних людей, костел піярів, в'їзні ворота садиби-замку (XVIII ст.), побудовані в стилі бароко, келії та костел капуцинів. Об'єктами історичного та етнографічного туризму є музеї, які надають історико-краєзнавчу інформацію, демонструють етнографію й побут села. Це переважно сучасні шкільні краєзнавчі музеї. На території парку та в його околицях можна побачити численні поховання, окопи Першої та Другої світових воєн. Є також два музеї партизанської слави. Серед літературно-меморіальної спадщини чималий інтерес викликає інформація про життя та діяльність керівника польського національно-визвольного руху 1794 р. Тадеуша Костюшко, інших видатних діячів культури і науки України та Польщі. Цікавим сакральним об'єктом є Свято-Миколаївський храм (с. Бучин), в якому зберігається чудотворна Бучинська ікона Божої Матері [3; 6].

Територією національного природного парку «Прип'ять-Стохід» прокладені лише автошляхи, залізничні і річкові шляхи відсутні. Загальна протяжність автошляхів на території природоохоронної території становить 216 км, в тому числі автошляхи загального користування з твердим покриттям (асфальт, бруківка, гравій) становлять 133 км, внутрішньогосподарські – 65 км, проїжджі просіки держлісфонду – 18 км. Усі шляхи використовуються цілорічно [7].

Рекреаційне природокористування в межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід» здійснюється відповідно до положень наступних нормативно-правових документів: Закон України «Про природно-заповідний фонд України» [8]; Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України [9]; Положення про національний природний парк «Прип'ять-Стохід» [5]; Проект організації території національного природного парку «Прип'ять-Стохід», охорони, відтворення та

рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів [7]; Перелік платних послуг, які можуть надаватись бюджетними установами природно-заповідного фонду [10].

Національний природний парк «Прип'ять-Стохід» віднесено до сфери управління Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. Управління національним природним парком здійснюється відповідно до вимог законодавства спеціально створеною адміністрацією. Апарат управління національним природним парком «Прип'ять-Стохід» зображено на рис. 1. Для організації рекреаційної діяльності в національному природному парку створено окремий структурний підрозділ – відділ екологічної освіти та рекреації.

Рис. 1. Структура національного природного парку «Прип'ять-Стохід»[6]

Рекреаційна діяльність на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» здійснюється з метою створення умов для загальнооздоровчого та культурно-пізнавального відпочинку, оздоровлення та відпочинку в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних природних комплексів та об'єктів для відновлення розумових, духовних і фізичних сил людини. Основними напрямками рекреаційної діяльності в межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід» є: створення умов для організованого та ефективного туризму; забезпечення попиту рекреантів на загальнооздоровчий, культурно-пізнавальний відпочинок, туризм, любительське та спортивне рибальство; обґрунтування і встановлення допустимих

рекреаційних навантажень на територію національного природного парку; організація рекламно-видавничої та інформаційної діяльності, екологічної просвіти серед відпочивальників, формування у рекреантів та місцевих жителів екологічної культури, ощадливого та гуманного ставлення до національного природного надбання.

На території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» відповідно до природоохоронного законодавства виділяються наступні зони: заповідна; регульованої рекреації; стаціонарної рекреації; господарська. Для кожної зони з урахуванням її природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів і їх особливостей, встановлюється диференційований режим щодо їх охорони, відтворення та використання.

В межах зони регульованої рекреації національного природного парку «Прип'ять-Стохід» проводяться короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць. У зоні регульованої рекреації в установленому порядку дозволяється: проведення заходів, пов'язаних зі збереженням, відтворенням і ефективним використанням природних комплексів та об'єктів; влаштування та відповідне обладнання туристських маршрутів і екологічних стежок, тимчасових наметових таборів, оглядових майданчиків, організація природоохоронної пропаганди; здійснення любительського і спортивного рибальства; регульований збір ягід, грибів [5].

До зони регульованої рекреації в межах національного природного парку належать пляжі вздовж берегів річок та озер. Для розвитку аматорського екотуризму до цієї зони віднесено місця рибної ловлі, збирання ягід та грибів. Серед природоохоронних територій до зони регульованої рекреації парку належать гідрологічні заказники місцевого значення «Рогізненський», «Цирський», «Великоглушанський», «Ветлівський», «Бірківський», «Прип'ятський-1», «Прип'ятський-2», «Прип'ятський-3», «Гірківський» [7].

В межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід» функціонують три екологічні стежки: «Старий парк над Стоходом»; «Нас стежина веде вздовж Стоходу»; етно-екологічна стежка «Забутими стежками Полісся». На території природоохоронної установи туристам пропонуються до проходження різноманітні за метою та способом пересування туристичні маршрути: тури вихідного дня (одноденні і дводенні водні подорожі на байдарках, одноденні водні подорожі на моточовнах); етно-екологічний маршрут «Гармонія життя у долині Стоходу»; туристичний маршрут «Чарівний світ Полісся»; екологічний кінний маршрут «Поліськими нетрями»; екологічний туристичний маршрут «Прип'ятські мандри»; велосипедні маршрути [6].

Водні туристичні маршрути на території національного природного парку є найпоширенішими, що визначається особливостями природних умов парку, зокрема розгалуженою гідрографічною мережею. Природоохоронна установа володіє відповідним технічним спорядженням для проходження водних маршрутів. Велика кількість русел, затонів і стариць, з одного боку, приваблює рекреантів, а з іншого – створює небезпеку заблукати. Тому при проходженні водних маршрутів на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» рекреантів повинен супроводжувати фахівець парку. Веломаршрути в межах природоохоронної території проходять переважно автомобільними та ґрунтовими дорогами [4].

Зона стаціонарної рекреації національного природного парку «Прип'ять-Стохід» призначена для розміщення готелів, мотелів, інших об'єктів обслуговування відвідувачів природоохоронної установи. Зона стаціонарної рекреації парку сягає 108,48 га. До цієї зони в межах природоохоронної установи включена ділянка біля с. Сваловичі, окремі природні територіальні комплекси заплави р. Прип'ять (в районі с. Сваловичі) та Стохід (в районі с. Заріка), оз. Люб'язь та оз. Біле [5; 7]. Відвідувачі національного природного парку «Прип'ять-Стохід» можуть зупинитись в будинку у вигляді хостелу рекреаційного пункту «Зоологічний стаціонар» на території с. Сваловичі та у дерев'яному будиночку садиби «Люб'язівський рекреаційний пункт».

Функціонування національного природного парку «Прип'ять-Стохід» сприяє розвитку сільського зеленого туризму. Одним із завдань діяльності природоохоронної установи є сталий розвиток туризму та зокрема сільського зеленого туризму. Працівниками національного природного парку список жителів Любешівського району, які можуть надавати послуги сільського зеленого туризму.

Перелік платних рекреаційних послуг, які надаються національним природним парком «Прип'ять-Стохід» на 2021 рік, представлено в табл. 1.

Таблиця 1

**Перелік платних рекреаційних послуг, які надаються
національним природним парком «Прип'ять-Стохід» на 2021 рік [6]**

п/п	Найменування послуги	Одиниця виміру	Затверджені ціни, грн
1	Послуги, пов'язані із забезпеченням провадження рекреаційної діяльності на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід»	—	—
1.1	Екскурсії маркованими маршрутами, екологічними стежками	1 година	60,00
2	Послуги, пов'язані зі створенням умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності	—	—

2.1	Короткостроковий відпочинок	1 люд/день	20,00
2.2	Подорож на яхті, катання на човнах, водних лижах, віндсерфінг:	1 година	90,00
	– моторний човен «Казанка»		160,00
	– катер «UMS-450»		
3	Розміщення туристів, відпочивальників в об'єктах стаціонарної рекреації:	1 л/м/д	145,00
	– весняно-літній період		165,00
	– осінньо-зимовий період		

Суб'єкти рекреаційної діяльності, незалежно від форми власності та підпорядкування, здійснюють рекреаційну діяльність на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» відповідно до вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища на підставі договорів з адміністрацією установи. Планування рекреаційної діяльності на території національного природного парку «Прип'ять-Стохід» проводиться в рамках розроблення щорічних планів природоохоронних заходів установи [5].

Висновки. Територія національного природного парку «Прип'ять-Стохід» володіє цінними природними рекреаційними ресурсами та умовами, які сприяють розвитку широкому спектру видів туристичної діяльності, а саме пішохідний туризм, сільський зелений туризм, риболовний туризм, водний туризм, науковий туризм, лікувально-оздоровчий туризм, спортивно-оздоровчий туризм, екологічний туризм. Дослідження природного ресурсного потенціалу установи свідчить про значні невикористані можливості щодо організації та розвитку рекреаційної діяльності.

Проведений аналіз сучасного стану розвитку рекреаційного природокористування засвідчує, що національний природний парк «Прип'ять-Стохід» характеризується екстенсивним туристичним освоєнням. Інфраструктурне забезпечення природоохоронної установи є недостатнім і не сприяє збільшенню туристичних потоків.

Розвиток рекреаційного природокористування в межах національного природного парку сприятиме досягненню соціально-економічної та екологічної рівноваги, сталому розвитку через збільшення надходжень у місцевий бюджет і раціональне використання рекреаційно-туристських ресурсів. Отримані результати можуть використовуватися при аналогічних дослідженнях інших природоохоронних територій. Перспективи подальших розвідок полягають в обґрунтуванні напрямків удосконалення рекреаційного природокористування в межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід».

Література:

1. Міщенко О. В., Черчик Л. М. Розвиток екологічного туризму в національних природних парках Волинської області : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 164 с.
2. Нетробчук І. М. Туристсько-рекреаційна діяльність в національному природному парку «Прип'ять-Стохід». *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. 2014. № 11. С. 139–144.
3. Черчик Л. М., Міщенко О. В. Рекреаційна цінність території національного природного парку «Прип'ять-Стохід». *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. 2012. № 9. С. 129–134.
4. Міщенко О. В. Туристичні маршрути національних природних парків Волинської області. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Географія*. 2014. № 2. С. 106–111.
5. Положення про національний природний парк «Прип'ять-Стохід». URL: <https://mepr.gov.ua/files/docs/nakazy/PZF/Положення%20Припять%20Стохід.pdf> (дата звернення: 03.08.2021).
6. Офіційний вебсайт національного природного парку «Прип'ять-Стохід». URL: <http://www.pripyat-stohid.com.ua> (дата звернення: 03.08.2021).
7. Проект організації території національного природного парку «Прип'ять-Стохід», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів та об'єктів. К. : ПАТ «Науково-виробничий комплекс «Курс», приватне підприємство «Центр екологічного управління», 2011. 341 с.
8. Про природно-заповідний фонд України : Закон України від 16.06.1992 р. № 2456-XII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> (дата звернення: 03.08.2021).
9. Про затвердження Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України : Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 22.06.2009 р. № 330. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text> (дата звернення: 03.08.2021).
10. Про затвердження Переліку платних послуг, які можуть надаватись бюджетними установами природно-заповідного фонду : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2000 р. № 1913. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1913-2000-p#Text> (дата звернення: 03.08.2021).

References:

1. Mishchenko, O. V., & Cherchyk L. M. (2016). *Rozvytok ekolohichnoho turyzmu v natsional'nykh pryrodnykh parkakh Volyns'koyi oblasti [Development of ecological tourism in national nature parks of Volyn region]*. Luts'k : Vezha-Druk [in Ukrainian].
2. Netrobchuk, I. M. (2014). *Turyst's'ko-rekreatsiyna diyal'nist' v natsional'nomu pryrodnomu parku «Pryp'yat'-Stokhid» [Tourist and recreational activities in national nature park «Pripiat-Stokhid»]*. *Pryroda Zakhidnoho Polissya ta prylehlykh terytoriy – Nature of Western Polissia and surrounding territories*, 11, 139–144 [in Ukrainian].
3. Cherchyk, L. M., & Mishchenko, O. V. (2012). *Rekreatsiyna tsinnist' terytoriyi natsional'noho pryrodnoho parku «Pryp'yat'-Stokhid» [Recreational value of the territory of the national nature park «Pripiat-Stokhid»]*. *Pryroda Zakhidnoho Polissya ta prylehlykh terytoriy – Nature of Western Polissia and surrounding territories*, 9, 129–134 [in Ukrainian].

4. Mishchenko, O. V. (2014). Turystychni marshruty natsional'nykh pryrodnykh parkiv Volyns'koyi oblasti [Tourist routes of national nature parks of Volyn region]. *Naukovi zapysky Ternopil's'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. Seriya : Heohrafiya – Scientific notes of Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University. Series: Geography*, 2, 106–111[in Ukrainian].
5. Polozhennya pro natsional'nyy pryrodnyy park «Pryp'yat'-Stokhid» [Regulations on the national nature park «Pripiat-Stokhid»]. (n. d.). *mepr.gov.ua*. Retrieved from <https://mepr.gov.ua/files/docs/nakazy/PZF/Polozhennya%20Prypyat'%20Stokhid.pdf> [in Ukrainian].
6. Ofitsiynyy vebsayt natsional'noho pryrodnoho parku «Pryp'yat'-Stokhid» [Official website of the national nature park «Pripiat-Stokhid»]. *www.pripyat-stohid.com.ua*. Retrieved from <http://www.pripyat-stohid.com.ua> [in Ukrainian].
7. *Proekt orhanizatsiyi terytoriyi natsional'noho pryrodnoho parku «Pryp'yat'-Stokhid», okhorony, vidtvorenniya ta rekreatsiynoho vykorystannya yoho pryrodnykh kompleksiv ta ob'yektiv [Project of organization of the territory of the national nature park «Pripiat-Stokhid», protection, reproduction and recreational use of its natural complexes and objects]*. (2011). K. : PAT «Naukovo-vyrobnychyy kompleks «Kurs», pryvatne pidpryyemstvo «Tsentr ekolohichnoho upravlinnya» [in Ukrainian].
8. Pro pryrodno-zapovidnyy fond Ukrayiny : Zakon Ukrayiny vid 16.06.1992 r. # 2456-KhII [On the nature reserve fund of Ukraine : Law of Ukraine of June 16, 1992 № 2456-XII]. *Verkhovna Rada Ukrayiny – Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro rekreatsiynu diyal'nist' u mezhakh terytoriy ta ob'yektiv pryrodno-zapovidnoho fondu Ukrayiny : Nakaz Ministerstva okhorony navkolysn'oho pryrodnoho seredovyshcha Ukrayiny vid 22.06.2009 r. # 330 [On approval of the Regulations on recreational activities within the territories and objects of the nature reserve fund of Ukraine : Order of the Ministry of environmental protection of Ukraine of June 22, 2009 № 330]. *Verkhovna Rada Ukrayiny – Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text> [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennya Pereliku platnykh posluh, yaki mozhut' nadavatys' byudzhetnymi ustanovamy pryrodno-zapovidnoho fondu : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 28 hrudnya 2000 r. # 1913 [On approval of the List of paid services that may be provided by budgetary institutions of the nature reserve fund : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of December 28, 2000 № 1913]. *Verkhovna Rada Ukrayiny – Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1913-2000-p#Text> [in Ukrainian].